

Observatoriul este de două ori în săptămâna, Mercurul și Sâmbătă.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poșta în întruțul monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic și literar.

Anul III.

Ori-ce inserate,

se platesc pe serie sau linia, cu litere merunde garmondu, la primă publicare câte 7 cr., la a doua și a treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul public.

Prenumeratiunile se pot face în modulu celu mai usor prin assemnatiunile poștei statului, adrese de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriul” în Sibiu.

Nr. 96.

— Sibiu, Sâmbătă 29/11 Decembrie. —

1880.

Sciri agronomice și national-economice din Romani'a.

Simțim totdeauna o viață satisfăcătoare internă, cându damu preste o foia periodică sau carte din Romani'a, ai caroru redactori și auctori izolându-se de către ingratele certe în politică dilei, caută mai departe în viitoriu și'lu prepara pe acesta prin studii seriose și sanetose. Unulu din acelea produse ale presei periodice este de 11 ani încôce „Revistă științifică” a diloru P. S. Aurelianu, directoru-professoru ale școlii agronomice și Grig. Stefanescu, professoru la universitate. Multe fâțege și mari spese au costatu pe acei doi barbati, până cându au petrunsu cu publicatiunile lor în o parte a publiculu cititoriu, că se o abstraga dela certele și grețioșele personalități ale presei efemere, spre a o deda la o lectură mai serioasă și mai folositoare. Astadi inse redactorii se potu consola cu câteva rezultate din cele mai folositoare, la care a datu impulsu lectur'ă „Revistei științifice”, precum detera și Convorbirile economice ale dlui Jón Ghica.

Numai angustimea spațiului nostru a fostu caus'ă, de nu ne-amu ocupatu și până aci mai desu, în interesulu lectoriloru noștri, de publicatiunile „Revistei științifice”. Prea puține cestiuni, atâtu pure economice, câtu și national-economice sau politico-economice se voru afla, care se nu fia mai multu sau mai puțin comunu locuitoriloru din ambele laturi ale Carpatiloru. Fatalile scire publicate numai în dilele acestea dela Brașov în „Sieb. d. Tageblatt” din Sibiu, sunt de natură că se deschida ochii și celor mai indolenți, din câți nutrescu acestea țeri pe suprafața lor. Dara reformele și prefacerile economice ale Romaniiei au o influență mai decisivă asupra noastră, decâtu cele de aci asupra veciniloru noștri. Acestu adevăr se constata chiaru de ani 51 încôce (pacea de Adrianopole) și cu atâtu mai multu dela 1858 în economi'a de vite a poporațiunei noastre marginene, în agricultură și cu atâtu mai tare în comerț, în creditu și în toate ramurile industriei ardelen, carei apoi convențiunea comercială dela 1876 îi dete, precum amu observatu și altadata, lovitur'ă de grație.

Spre a ne orienta din nou și mai de aproape asupra relațiilor reciproce dintre țerile vecine, pe langă ce trebuie se urmărimu neîncetatu cestiunea Dunarei așa cum se desvôlta ea astadi în manile diplomatiloru, avemu se tinemu în vedere și activitatea internă a națiunei romanesci în patri'a sa independentă.

Dn. Aurelianu, după face în Nr. 16 alu Revistei sale unu raportu prea plăcutu despre rezultatele secerisului (recoltei) din anul acesta, trece apoi la cestiunea inființării unei banci rurale, cestiune pe care o ventilaseram și noi aci înainte cu 2 ani de repetite-ori, și nu scim cum se întâmplă, că acea idee, realizată pe aia cu succesu mai multu sau mai puțin, nu'i prea inspira nici d-sale prea mare încredere. Se ascultam înse pe d-sa.

„Veseli'a este mare în tota țiera, pentru-că anul acesta se închieia în cele mai prietenoșe condițiuni pentru agricultură. Dacă și erna trecută aru fi ninsu și gerulu n'aru fi fostu atâtu de mare, în câtu se aduca vetamare grăului în foarte multe localități, amu potea dice că anul 1880 se pote numera între cei mai buni pentru agricultur'ă noastră. În adevăr, chiaru producțiunea grăului a fostu în generalu multumitoare și pretiurile în destulu de favorabile. Vinderile cari începuseră în condițiuni escelente și se ostoisera mai la urma, au reinceptu, și totulu ne prevestesce, că voru urma în condițiuni favorabile. Semenaturile de primăvara, porumbulu, ordiulu și ovesulu au produsu rezultate peste toate asteptările. Este timpu îndelungatu, de cându porumbulu n'a datu rezultate atâtu de abundante. Pe ori unde amu trecut, n'amu auditu că acesta

planta se dea mai puțin de două până la trei chile la pogonu. Producțiunea de trei chile, care este dejă unu maximum, a fostu întrecută pe alocurea, și s'a incredințiatu că chiaru în Ilfov sunt localități, unde s'a recoltatu preste patru chile la pogonu.

Vegetatiunea cea splendidă a pământulu a fostu favorizată până la sfersitu: o toamnă cum n'amu avutu de sunt ani, a permisu acestei plante se se coga bine așa, că se se pote înmagasina fără nici o grija. Încercă ori-cine o adevărată fericire vedindu locurile acoperite de gramede aurii fără sfersitu. Tieranii, atâtu de amaru încercati prin secet'ă din anii trecuti, răspund cu o nespuse multamire, că s'a facutu în destulu porumbu. După culesu timpulu celu frumosu urmandu, cultivatorii au taiatu fără întârziere coceni și au începutu se are porumbiscile și ale semena cu grâu. Pe acolo unde lucrarile au potutu fi executate cu mai multă iutiela, grăulu semnatu în porumbisce, înverdisse dejă locurile pe la Vinerea mare (14 Octombrie).

Ploi cădiute în abundență și la timpu, au permisu agriculturiloru se întorca ogorele și se le semene cu grâu. Semenaturile timpurii infătisidă dejă aspectulu celei mai lucioșe vegetatiuni. Astfelu grânele voru intra în erna cu putere, aceea ce este în mare parte o siguranță de recolta bună pentru anul viitoru.

Plugurile nu mai stau, și cu totă înpușinarea vitelor în urm'ă bôleloru din anii trecuti, s'a lucratu multu până astadi. Suntemu incredințiatu, că în toamnă acesta s'a semnatu totu terenulu ce a potutu fi pus cu grâu.

Viile, afara de localitățile bantuite de grindina, ărași au vegetatu în condițiuni destulu de prietenoșe și rezultatele dobândite aru fi fostu și mai favorabile, celu puțin în podgoriile Prahovei, dacă nu ploa multu în Septembrie. Ce se dicem înse? Acesta plôia nu convenea viticulturiloru, înse a fostu o adevărată bogăție pentru agricultori, că-ci dacă n'aru fi ploa, araturile s'aru fi facutu în condițiuni foarte defavorabile și în multe localități nici că s'aru fi potutu ara. Ori-cum ar fi înse, podgoriile nu au se se planga, că-ci toamnă a fostu atâtu de frumoasă, temperatur'ă atâtu de caldă, în câtu au potutu amana culesulu și până la 5 și 10 de Octombrie în unele vii.

Producțiunea vinulu în Prahova pe unde n'a batutu pâr'ă, este mai abundentă de câtu în anul trecut și calitatea vinulu în destulu de bună.

Asia dara anul 1880, se pote numi în generalu unu anu bunu, ăra pentru țerani, care credu mai cu seama în cultur'ă porumbulu, se pote numi unu anu bine-cuvențatu.

Însufându-se de spiritulu de prevedere, cultivatorii noștri aru trebui se se folosască de bogăția recolta de porumbu a anulu acestuia, pentru a face o rezervă pentru anul viitoru. Cu totii dorim că și 1881 se fia totu atâtu de abundent; înse fiindu-că nu potemu prevedea viitorulu, este mai prudentu se punem la o parte o proviziune. Acesta o dicem mai cu seama pentru țerani, cari au înlesnire de a desface porumbulu pe la poverni și în vecinătatea porturilor. Am vedutu făcându-se vinderi pe 30 lei chil'ă de porumbu, pretiulu bunicelu față cu abundanța producțiunei. Se nu uitam înse, că până mai de una-di s'a vendutu porumbulu cu 70 și cu 80 lei chil'ă.

Afara de semenaturi, și recolt'ă fenulu a fostu frumoasă. Vitele au avutu erva în destulu și voru intra în erna cu proviziuni mari de nutrețiu, fenu și coceni de porumbu.

Se multamim dara din fundulu ânimei Providenței pentru bunătățile ce ne-a datu în anul acesta, și încuragiam se ne punem cu barbatia pe lucru, pentru a pasi mai cu putere pe calea progresulu.

Producțiunea agricolă fiindu multumitoare, ăra a porumbulu fiindu excepțională, ar fi de doritu

că guvernulu se dispuna a se face o statistică câtu se pote de exactă, pentru a se constata, la câtu s'a urcatu producțiunea în anul acesta.

(Va urmă.)

Revista politică.

Cele mai mari cestiuni politice externe din Europ'ă semena că ar fi plecatu se dorma somnulu erneli, precum dormu în natură multe animale și cu atâtu mai multe plante sub clim'ă noastră. Tragicomedi'a dela Dulcigno s'a terminatu cu puțină versare de sange, adică cu o ciocniture întâmplată între soldatii lui Dervisi pasia și între arnauti, în care au cădiutu de o parte și alt'ă că vreo 60 combatanți. După ce ocupara turcii acelu cuibu de cetătuia, curendu ilu și deschisera trupeloru montenegrine, care au intratu între 4 și 5 Dec. în cea mai bună ordine, fără a face vreun reu cuiva. Vedindu această locuitorii mohamedani, cari fugisera din Dulcigno, cum ai dice, de frică barbariei montenegrinilor, s'au întorsu pe la casele lor, cu excepțiune numai de vreo 6 familii mai trufasie. În aceleși zile principele Nicolae (pe slav. Nichitia, cum se dice pe la noi Niculatia) au amnestiatu și dimis din captivitate pe totii turcii fruntasi dela Podgoritia, câți conspirasera în contra lui. Se afla adică între poporațiunea slava mai multe familii mohamedane fruntasie, cum s'ar dice pe la noi aristocratice, dedate a domina numai ele preste alții și a nu suferi dominațiunea nimenui pe lume; acestea nu se potu înpaca cu starea actuală creată lor de a dreptulu de către Congresulu din 1878; preste această, acei turci se și temeau, ce e dreptu, de resbunarea montenegrinilor. Dara principele Nicolae, omu care și facuse studiile în Vien'ă și se pricepe a governa că și a înverti armele, nu caută și nu suferă nici o resbunare, decâtu numai supunere sinceră la legile țerisioșei sale, pe care se adopera a o cultiva și a o face pre câtu se pote mai fericită.

Flot'ă européna coalizată cu scopu de a înfrica pe turci și pe arnauti, se desfăcă, luându și corabiile cele care încătrau, anglii și francesii într'o parte, muscalii în alt'ă, austriacele și germanele remasera totu în marea adriatică. Celu mai mare folos ilu avura dela acea concentrațiune locuitorii de pre țermii mării, cari vendeau pe fiacare di cantități mari de victualii și alte marfă la oficiari, mateloti și soldati marinari, mai alesu că domnii admirali, vice-admirali și capitani de corabii avura plăcerea se și dea mese, încă și baluri pe câte o corabie, pentru-că se le mai tréca de uritu. Înainte de a și lua dio'ă bună, ărași se mai ospetara una bună.

Eră pe aci se se puna și cestiunea greco-turcescă la ordinea dilei, dara majoritatea poteriloru europene au aflatu cu cale a o proroga până în primăvera; într'aceea s'a recomandat atâtu porței otomane, câtu și cabinetulu din Aten'ă, că se mai cerce în cursulu erneli a se înpaca ei între ei, se mai dea și Turci'ă, se mai lase și Greci'ă. Ori din care punctu de vedere se va judeca cestiunea turco-grecă, trebuie se se recunoască natur'ă ei nespuse de complicată. Greci'ă în starea sa de astadi nu are de ajunsu nici că se trăiescă nici că se mōra. Nu produsele teritoriulu seu, ci comerțulu o mai tine dintru o di în alt'ă. Se scie că grecii s'ar fi întinsu prea bucurosu și până la Dunare; acum înse le-a remasu aspirațiunea la Epiru și Tesali'ă, unde se afla în mare majoritate locuitorii autochtoni, arnautii, alături cu ei macedoromanii. Las' că nici Port'ă otomană nu ar mai da de bună voie nici unu palmacu de pământu greciloru; dara apoi astadi scie totă lumea, că arnautii tindu la autonomi'a teritoriulu locuitu de ei, fia și sub suveranitatea sultanulu, numai se se asigure de unu gradu orevă alu independenței, ăra macedoromanii nu mai pot suferi proselitismulu

naționale grecescu, care este totu asia de mare că si alu magiarilor, inse cu atātu mai periculosu, că la greci se presenta in vestmentu religiōse si calugaresci. Grecii armēdia necontentitu, contragu unu imprumutu de 40 ori 50 miliōne franci, pentru-că se'si pōta redica ōstea la 80 de mii; inse tocmā prin acestea preparate cadu in periculu de a se ruina si mai tare, in casu de a nu'si ajunge scopulu. Se dice că regele loru Georgios a declarat diplomatiloru straini residenti in Aten'a, că va mai astepta si cerca cu turcii pāna in 1 Martiu a viit., pentru-că se faca pe voi'a Europei, ēra ne ajungēndu'si nici pāna atunci scopulu tractatului dela Berlinu, se va incerca se ia cu armele aceea ce nu i se dā de buna voia. O vorba că o suta: in Oriente ferbe si colcaie neinctetatu că unu Vesuvu.

Gubernulu centrale austro-ungurescu nu mai ese din nenumeratele incurcaturu, serbesci, bulgaresci, romanesci. Negotiarile cu serbii relative la tractatulu comerciale s'au incurcatu si cu acestu ministeriu nou serbescu. Se pare că nici asia numitii moderati din Serbi'a nu cutēdia se plesnēscā in fația vointi'a poporului serbescu. Cu bulgarii merge lucru totu asia de greu. Vorb'a este, că acea cale ferata ungrēsca ce are se se lege cu a Serbiei, spre a ajunge pe linie cātu mai scurta la Constantinopole, se trēca si prin o parte a principatului Bulgariei; dara ministrii bulgaresci grosi la capu, isi facu urechi'a tōca. Gubernulu centrale din Vien'a pretinde mereu, că si bulgarii se se apuce cātu mai curendu de asternerea acelei parti de cale ferata si in 3 ani se o dea gata, pentru-că comerciulu austro-ungurescu (mai apoi si bataliōnele) se ocupe terenu cātu mai curendu si cātu mai multu in Orientu; bulgarii respundu, că acum au altu-ceva de facutu, neasemenatu mai importantu, decātu se faca austriaciloru cale ferata; intr'aceea ei implu arsenale si magazine cu arme, munitiuni, montura s. a., ēra pe junime o exercitēdia cu cea mai mare diligentia in arme si formēdia mereu bataliōne noue. Din aceste cauze ministrulu nostru de esterne br. Haymerle inaintase inca din 22 Octobru o nota aspra cātra gubernulu bulgarescu din Sofi'a prin comitele Khevenhüller, reprezentantele austro-ungurescu de acolo, in care provocand-u-se la art. X din tractatulu dela Berlin, in frunta aspru pe gubernulu din Sofi'a, cā-ci isi face cōd'a colacu si nu se apuca odata de calea ferata, cātu se vine la Bulgari'a pe lini'a Nissa-Pirot-Sofi'a-Bellova, cu atātu mai virtosu, cātu terminulu erā pusu pe trei ani si dela congressulu de Berlin au si trecut doi; in fine se adaoge in nota, cātu Bulgari'a va fi invitata preste pučinu că se tramita din partea sa delegati la Vien'a, spre a se consulta impreuna cu cei serbesci despre executarea art. X.

Ēca se apropie doue luni dela inaintarea susu citatei note si nu se scie, că scopulu gubernului centrale din Vien'a se fia inaintatu de atunci fația cu bulgarii. De unde inprumuta bulgarii acelu curagiu de resistentia, numai orbulu nu o vede.*)

Cu cestiunea Dunarei inca merge camu sprintenu; cā-ci asia numitulu Avant-projet austro-ungurescu fu delaturatu de cātu comisiunea europēna adunata la Galati aprōpe in unanimitate si se decisē, că cestiunea danubiana care interessēdia de aprōpe mai pe tōta Europ'a, se fia regulata cu totul pe alte base. (Vedi sub rubric'a Romaniei.)

— In Irlandi'a mergu lucrurile si mai reu decātu se scia inainte cu 3—4 septemani. Iobagi'a sub care geme nefericitulu poporu alu Irlandiei in numeru de preste 6 miliōne, este din natur'a sa multu mai afurisita decātu fusese chiaru si iobagi'a din Transilvani'a pāna in a. 1848. Este acea iobagia intemeiata pe proprietati fōrte puține, inse fōrte intinse (Latifundia), care se dau in arenda pe cātu 50 si 70 de ani, apoi arendatorii mari le subarendēdia in parti mai mici, ēra subarendatorii le sub-subarendēdia in particele pāna la 1 hectaru, ½ si ¼ de hectaru. Acēsta specie de iobagia amerintia de pre acum si pe tierile nōstre, ea tinde a se substitui iobagiei vechi; de aceea trebuie se ne interessēdie si pe noi lucrurile din Irlandi'a. S'a observatu de diecimi de ani, cātu ungrenii au mare pasiune a'si asemena institutiunile loru cu ale Angliei, inprumuta apoi de acolo nu ce este bunu, ci totu ce este mai reu. Poporulu Irlandiei se armēdia neinctetatu, omorurile agrarie se continua, si chiaru dupa diariile din Londr'a, unu resboiu civile din cele mai crunte amerintia pe monarhi'a Britaniei mari. Tōta lumea civilisata este de

*) Pe candu eramu se punemu fōi'a sub tipariu, veni scirea positiva despre unu respunsu negativu si categoricu alu bulgariloru cātu cabinetulu din Vien'a.

acordu, cātu e o mare rusine pentru acea natiune trufasia englesa, care pretinde a merge in fruntea poporaloru si a protege in tieri straine libertatea, acasa la sine tiranesce si torturēdia pe unu poporu intregu mai reu decātu se intempla acēsta ori-unde in Europ'a.

In Germani'a cestiunea jidovēsca totu mai arunca valuri inalte, si acum chiaru principele Bismark stā in prepusu, cātu lig'a antisemitica condusa de Stöcker parochulu curtiei din Berlin, s'a organisatu si inscenatu cu scirea si invoirea lui. Evreii, cātu cei mai aprigi propagatori ai germanismului, proprietari si redactori la mai multe sute de diarie nemtiesci, n'au asteptatu o persecutiune că acēsta tocmā dela germani; acestia inse le respundu, cātu nu le mai trebuie diariile loru pline de doctrine perverse, de propagande atheistiche si obscene.

Franci'a republicană se arunca dintru o crisa in alt'a si cade totu in estreme. Partea cea mai mare a poporatiunei se afla in neliniste mare, nu numai cātu gubernulu si legislativ'a actuale au luat la gōna pe calugarime, ci mai virtosu, cātu a inceputu se atace chiaru religiunea si in acelasi timpu a deschisu tōte portile Franciei la comunistii si petrolistii cei mai fanatici din lume, exilati de candu dedesera focu Parisului si provocasera celu mai cruntu resboiu civile cu atrocitatea fereloru selbatice carnivōre. Lumea intrēga nu'si mai pōte luā in aceste dile ochii de cātu Franci'a. Este fric'a mare, cātu ērasi se va escā unu nou resboiu civile si atrocitati noue.

†

Josifu Hodosiu, doctoru in drepturi, advocatu, fostu mai multi ani vicecomite alu comitatului Zarandu, actuale asesoru si referente la instructiunea publica alu archidiecesei gr.-orientale din Transilvani'a, secretariu alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, membru activu alu academiei romane de sciintie in sectiunea istorica, colaboratoru la dictionariulu academicu, auctoru si traducētoriu alu altoru opuri folositōrie, unulu din fundatorii gimnasiului romanescu din Bradu, s'a mutat dintre noi in 9 Decembre st. n. pe la 12 ore din nōpte, dupa unu morbu indelungatu de peptu, de care suferise anulu intregu, pāna candu inainte cu 2½ luni l'au aruncatu din nou in asternutu.

Pe candu famili'a sa numerosa perdū pe unu soțiu iubit si parinte doiosu, noi amicii si camaradii lui in luptele vietiei, perduramu in trensulu pe amicul celu mai candidu, pe patriotulu celu mai sinceru, pe romanulu celu mai devotatu causei sacre nationale, pentru care nobil'a sa ānima a batutu totu asia ferbinte, că si pentru membrii familiei sale, si precum s'a disu cu totu dreptulu despre unu Avramu Jancu, despre unu Alexandru J. Papiu, cātu zelulu natiunei 'iau mancatu pe ei, intocma asia se pōte dice si de scumpulu nostru amicu Josifu Hodosiu, cātu numai sōrtea natiunei sale erā mai pe susu de tōte, care'i ingreunā vietii'a.

Te-ai dusu sufletu nobile, că se revedi pe fratii tei, pe junimea din 1848 cu care ai luptatu impreuna pentru recastigarea libertatēdie nationale, dara memori'a ta ne remane, spre a se transmite prin tōte generatiunile! B.

Primiramu dela famili'a remasa orfana urmātōrele date:

„Dr. Josifu Hodosiu membru alu academiei romane, membru ordinariu si secretariu II alu Asociatiunei tranne pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu; asesoru si referente scolariu alu consistoriului archidieceșanu greco-orient. romanu alu Transilvaniei, repausandu la 12 ore a noptiei 9 Dec. (27 Nov.) in alu 52-lea anu alu vietiei si 23-lea alu fericitei casatorii, provēdiutu cu sfințele taine, dupa unu morbu indelungatu, si-a datu blandulu sufletu in manile creatorului.

Nascutu in 28 Octobru 1829 parintele seu Vasilie H. fostu preotu in Bandulu de campie.

Inmormentarea domineca in 12 Dec. (30 Nov.) la 3 ore dupa amēdi in cimiterulu bisericeii gr. or. romane din suburbiulu Josefinu. Soții: Ana Hodosiu, nascuta Balintu. Fii si fiice: Enea Silviu, medicinistu la univers. din Vien'a an. IV. Ana Letitia, maritata Oncu. Simeonu Sabinu, (Offiziers-stellvertreter) candidatu de locotenente in reg. 50. Josifu Alesandru, stud. cl. 8 gim. Juniu Brutu, stud. cl. 5 gim. Ulpiu Traianu, stud. la scōlele comerciale din Bucuresci. Amosu Nerva, stud. cl. 1 gim. Roma Victoria. Sōcra: Carolin'a Balinth veduva protopopēsa. Ginere: Dr. Nic. Oncu, adv. in Aradu. Frati: Zenoviu Hodosiu, parochu in Iclandulu-mare. Joanu Hodosiu, parochu in Bandulu de campie.

Veru: Scarlatu Balinth, comerciantu in Bucuresci. Nepoti: Vas. Hodosiu, capelanu in Iclandulu-mare. Jlarie Hodosiu, prof. la scōl'a comerc. din Bucuresci. Alti numerosi consangeni si consangene.

Romania.

— Bucuresci, 8 Dec. (26 Nov.) Cetimu in „Pressa“ urmātōri'a scire fōrte interessanta, comunicata apoi si comentata de cātu mai multe diarie:

Primiramu eri urmātōrea depesia tocmai in momentulu candu fōi'a nōstra erā sub pressa:

Galati, 5 Decembre. — In prim'a sa siedintia tinuta ieri sambata, comisiunea dunarēna dupa o via discussiune a respinsu luarea in consideratiune a ante-proiectului austriacu si a decisu in unanimitate, că se elaboredie ea insasi unu nou proiectu de regulamentare a navigatiunei fluviiului; care proiectu va fi transmisu tuturoru guberneloru reprezentate in comisiune, spre a fi studiatu. Comisiunea va incepe discussiunea proiectului numai dupa ce comissarii voru primii dela gubernulu loru respectivu instructiuni noue, resultandu din acestu studiu.

Marti, 25 Nov., a dou'a siedintia plenara.

Nu pōte scapā nimeru, credemu, inportanti'a acestei depesie: noutatea ce ea ne aduce, face se incetedie recel'a, ba chiaru animositatea romaniloru cātu bun'a nōstra vecina Austro-Ungari'a, si asigura si in viitoriu, că si in trecutu, escelentele si intimele relatiuni ce exista intre ambele tieri.

Interesele cele mai strinse ne léga cu imperiulu vecinu si amu deplansu din sufletu o stare de lucruri de natura a inpučinā séu a afectā acele escelente raporturi.

Austro-Ungari'a, care de mai multi ani a intielesu bine interesele ei si necesitatea de a avea in romani nisce buni amici, a schimbatu politic'a ei, ostila alta-data acestei tieri, si a avutu ocașiunea de a se feličić de mai multe-ori de acēsta noua atitudine. Ea, care combatea cu vioiciune unirea tieriloru surori si alegerea unui principe strainu, fu cea dintai a ne recunōsce si proclamā deplin'a nōstra suveranitate, inchiaindu cu noi, acum patru ani, unu tractatu de comēciu, cu tōte protestarile Turciei.“

— Regimenteloru de curēndu infintiate si a nume alu 16-lea pāna la alu 30-lea de dorobanti, alu 2-lea de geniu si alu 4-lea de calarasi, se voru inpartii drapelele in curendu. Ni se spune, cātu dio'a defipta pentru acēsta solemnitate va fi 28 Novembre v.

— Dio'a de 29 Novembre, aniversarea luarej Plevnei, aflamu cātu va fi serbata intr'unu modu stralucitu.

— A. A. L. L. R. R. Domnulu si Dōmn'a precum am spusu, au visitatu sambata 22 curentu, espositiunea nationala, organisata din iniciativ'a societatiei „Concordi'a.“ Mariile Loru Regale au fostu primite aci de d. Constantinu Porumbariu, presedintele societatiei, de d-n'a Zaharescu, directōrea scōlei profesionale de fete, care a oferitu M. S. R. Dōmnei unu frumosu buchetu, de d-nii membrii ai societatiei, precum si de unu mare numeru de esposanti. Mariile Loru Regale au visitatu, cu unu viu interesu, productiunile industriei romane, si s'au intretinutu cu diferiti esposanti. La plecare Mariile Loru Regale au aretatu d-lui presiedinte augustele Loru multiamiri, facēndu viivi urari pentru prosperitatea industriei nationale.

— (Reforme in cleru.) Gubernulu si legislativele tieriei s'au pusu cu totuadinsulu pe reforme interne, dintre care multe sunt absolutu necesarie. Opositiunile inputa gubernului, cātu nu s'au atinsu nimicu in cuventulu de tronu si despre reformele necesarie pe terenulu bisericescu, si i se esplica că unu despretiu alu religiunei, candu s'ar potea dice totu asia de bine, cātu gubernulu civile nu ar voi se se amestece, că pana acuma, in afaceri bisericesci, precum se amesteca de ex. gubernulu Rusiei, unde imperatulu este totuodata si papa (Caesaro-papismus).

Intr'aceea diariile isi luara de problema in timpulu din urma a se ocupa de sinodu si de lucrurile lui. Amu vediatu espectoratiunile „Pressei“. Sunt mai passionate ale celorulalte. Unele discuta si cestiunea tiparirii cartiloru bisericesci cu litere latine. Se spune, cātu in acestu punctu primatele nu ar fi potutu intruni maioritatie, si cātu cele doue opiniuni ar fi ajunsu la unu compromis: a se introduce numai modificari usiōre in traductiune, că se nu prea vateme urechile multimei, apoi a se

face doue editiuni, una cu cirile, alt'a cu latine. Noi nu ne miramu de acésta timiditate a mai multor membrii din sinodu, ea se esplica, mai virtosu daca va reflectá cineva la criticele unoru foi periodice, intr'o materia cá acésta de prim'a ordine. Cãta nesciintia insoçita de bigoteria! Ti se pare cá citești vaieraturele unoru negutiatori muscali, bulgari ori greci, romaniti de curendu.

Diariulu conservativu „Timpulu“ are in Nr. 263 sub titlu „Sinodulu bisericeii romane“ o adevărata Filippica repedita asupra gubernului, la care presupune chiaru si atheismu, totuodata asupra sinodului si a episcopatului romanescu, făcèndu esceptiune numai cu 2—3 prelati. Trecèndu preste partile acelu articlu bogatu de reflexiuni indreptate asupra persóneloru, reproducemu cá de specimine, numai partea lui din urma, pentru cá se se védia si de aci, cá mai sunt romani, carii sciu se scria cu pasiune infocata chiaru si in afaceri curatu bisericesci, unde ar trebui se aiba locu numai spiritulu pacei din Evangeliu.

„Unde ve este toiagul ocrotitoru alu turmei cuventatóre?

Ce ati facutu, pairi ai Romaniei, cu acestu mandatu suveranu, cu care v'a inbracatu natiunea? Candu Talmudulu a datu asaltu asupra tierisiórei nóstre, in corpurile legiutóre ale Romaniei unu atheu a aperatu evangeliulu: éra servitorii servitoriloru lui Christu nu 'si-au ridicatu glasulu, de cátu spre a ceti nisce logose, ce le scrisese gubernulu cosmopolitu!

Tier'a din tóta stravechimea a investitu cu cea mai suprema*) demnitate in statu pe pastorii sei sufletesci, acordandu principiloru bisericeii nationale perpetuu dreptulu suveranu de mandataru legiutori. Si avemu nenumerate esemple in istoria neamului romanescu de chipulu maretii si generosu, cu care fericiti pastori din trecutu sciau a se folosi de acésta inalta prerogativa, spre a veni in vremuri grele in ajutoriulu poporului, făcèndu se resune santitulu loru glasu in palatulu domnescu, cá si in sfatulu tierii pentru suferintiele poporului. In dilele nóstre vai! ministrii, nici cá se ingrijescu de vocea prelatiloru, pentrucá ea nu se deschide de cátu spre a cersi câte unu mandatu pentru indestularea trebuintieloru loru particulare. Candu au insistatu episcopatulu asupra strictei aplicari a art. 245 din legea instructiunei, in favorulu pretiloru satenesci, spre a le usiura positiunea?

Unde se vedu episcopii séu delegatii loru speciali la esamenele scóleloru, spre a se incredintia despre instructiunea religiósá ce se da copiiloru si frecuentarea oficieloru divine ale bisericeii?

Preste totu aceeasi nepesare; si daca episcopatulu actualu se asémena intru ceva cu progressulu secolului, apoi de siguru este numai materialismulu dominantu, care l'au condusu la unu scepticismu, ce'lu face incapabilu de sacrificii pentru principiile imutabile ce deservescu, toleranti'a episcopatului nostru merge pana la decadentia! Episcopulu catholicu Monseniorulu Ignazio Paoli, alu carui zelu, activitate fara pregetu, pentru propagand'a catholica, ar fi de doritu se'lu imitedie prea santitii nostrii parinti episcopi, Episcopulu catholicu actualu in scurtulu timpu de candu se afla in tíera, fara se dispue de fonduri budgetare, a creatu seminarie escelente, si este in ajunu a inaugura o cathedra in capital'a Romaniei, care va face umbra bisericeiloru nóstre! Éta cum se face apostolatulu.

Convictiunea nóstra este profunda si neclintita despre etern'a tineretie a s-tei nóstre bisericeii nationale. Dar amu crediutu de datori'a nóstra a atrage atentiunea buniloru romani asupra languirii in care zace biserice'a, din caus'a inertiei, la care s'a condamnatu episcopatulu actualu; si credemu cá timpulu a sositu, cá se ne ocupamu seriosu cu intarirea acestei cetati tari a nationalitatii romane.“

Indictionu.

Domnului redactoru alu diariului „Telegrafului romanu.“

Domnule redactoru!

In nrii 100, 101 si 102 a. c. ai „Tel. rom.“ s'au publicatu nisce reflexiuni ale d. A. Trombitasiu. In acele reflexiuni si anume din nr. 102, se coprinde si unele passagie, ce privescu persón'a mea, si la cari demnitatea imi inpune de a responde. Imi pare reu, cáci nu am potutu se satisfac acestei datorintie indata atunci, din causa cá atunci nu avému la máná processulu verbalu alu adunarii generale, ce Asociatiunea trana a tinutu in acestu anu la Turd'a, cu care credu a'mi putea succede mai usioru se convingu atátu pe on. cetitori ai „T. r.“, cátu chiaru si pe d. A. T. cumcá afirmariile sale sunt necorecte, ba combatu adevéru

*) Cea mai suprema? Póte fi preste supremu ceva mai supremu?? Red. Obs.

si se demintiescu chiaru prin actele oficiali ale acelei adunari generale.

Dupa-ce processulu verbalu amintitu s'a publicatu in mai multe foi publice, intre cari si in „Telgr. rom.“ nr. 113, 114 si 115, vinu a te rogá d-le redactoru, se binevoiesci a dá locu in celu mai de aprópe Nru alu „Tel. rom.“ si reflexiuniloru mele, ce me simtiescu datoriu a le face in interessulu adevéru, pentru care bunavointia te rogu se primesci anticipative espressionea gratitudinei mele.

D. A. T. dupa ce inpartasiescu in Nr. 102 la p. 4 propunerea sa fácia de frequentarea siedintieloru comitetului, afirma:

„E lucru curiosu si fórté memorabile, cá acésta mica propunere de sine statátóre a opozitiunei a primitu numai de cátu la inprotocolare o lovitura nejusta si nedémna de barbati seriosi si maturi. S'a falsificatu in protocolu motivarea ei.“

Apoi cërca se documentedie acésta falsificare asia: „In originalu motivarea suna astfelu: „Considerandu, cá onorabilulu presidiu a fostu necesitatu a tine in mai multe renduri siedintia si mai cu puçini de cátu 6 membrii ai comitetului, ceea ce e in contra §. 31 din statute; considerandu cá intre membrii sunt si de aceia, cari abia au participatu in decursulu unui anu la 2—3 siedintie, ceea ce documentedie o desinteressare eclatanta fácia cu afacerile Asociatiunei: se propune etc., éra notariatulu a luat protocolu: „Spre a se efeptu o cercetare mai regulata a siedintieloru comitetului, se propune etc.“

Inainte de a trece mai departe, va fi bine se se lamurésca doue lucruri: a) care este misiunea notariateloru dela adunari de natur'a cum sunt a le Asociatiunei trane si b) care este adevératulu intielesu alu cuvinteloru falsu si falsificare.

Eu asia credu, cumcá afacerea notariloru la astfelu de adunari nu este identica cu a stenografiloru, cari au se notifice tóte vorbirile pro si contra si tóte motivele per extensum. Processele verbali dupa a mea parere au se fia cátu se póte de scurte si precise, au se contina exactu propunerile facute si hotaririle ce se enuntia. Acésta procedura mi s'a chiaru recomandat la adunarea din Turd'a de cátra mai multe stimabile persóne, ba chiaru si de cátra d. A. T. Acésta procedura am urmat'o si la redactarea processulu verbalu susceputu in cele 4 siedintie ale adunarii generale din Turd'a, in cari am lasatu afara motivarile facute de propunatori. Din acésta consideratiune am lasatu afara si motivarea d. A. T. candu am redactatu processulu verbalu din siedinti'a I, si in locu de motivarea d-sale am pusu pe scurtu cá introducere numai scopulu, ce am presupusu cumcá d. A. T. ilu urmárescu prin propunerea sa. Va se dica, cuvintele mele premergátóre la propunerea d. A. T. nu sunt a se considerá cá motivarea séu cuvintele proprii a le d-sale, ci numai cá ale mele. Motivarea am tinut'o de superflua si la verificarea processulu verbalu d-sa nici n'a cerut'o. Apoi aceea ce se lasa cu totul afara, va se dica, aceea ce nu exista, eu asia credu, cá nici nu se póte falsificá. Conceptulu cuventulu falsu si falsificare, are cu totul altu intielesu.

De aci urmédia, cumcá d. A. T. a fostu lipsitu de dreptulu de a'mi face inputarea, cumcá asi fi falsificatu motivarea propunerei sale.

Dar se punemu casulu, cá lucrulu ar stá asia cum dice d. Trombitasiu: intrebú si eu in acestu casu pe orice omu cu judecata rece, cá ce inportantia si ce valóre póte avea unu processu verbalu inainte de verificare?

Eu asia credu, cumcá unu processu verbalu ori cum va fi redactatu, nu are nici cea mai mica inportantia inainte de a fi verificatu. Pana la verificare este numai unu simplu conceptu dela un'a séu doue persóne ce'lu compunu, cari fórté usioru potu se gresiésca, fara de a urmari vreo intentiune nejusta, nedémna si neloiála. Numai prin verificare, primescu sactiunea de actu oficiosu, de espressionea adevérata a unei adunari.

Cu ocasiunea verificarei fia-care membru isi póte face observarile sale si processulu verbalu se corege dupa dorinti'a membriloru. Asia a potutu face si d-lu T. in siedinti'a II, cu ocasiunea verificarei, a potutu pretinde a se introduce intréga motivarea, daca a aflat'o atátu de ponderósá, si nu avea trebuintia de a calificá pe notariatu de falsificatoriu, de nejustu, de neloiálu, de nedemnu si cu alte epetete in adevéru nemeritate si neurbane. Inse d. T. n'a facutu acésta, mi-a cerutu singuru se se stérge si mic'a introducere, ce s'a fostu facutu, in fruntea propunerei d-sale, ceea ce s'a si facutu, precum se vede la p. X din processulu verbalu verificatu in presentia d-sale. D. A. T. dovedescu prin acésta, cumcá recunósce neinportantia acelei motivari si cu tóte aceste face capitalu din ea, mai afla de bine a tractá pe notariatu, pentrucá nu a indusu acea motivare in processulu verbalu, cu epetete atátu de vetamatóre. In adevéru aci nu mai intielegu nimica, nu intielegu cum póte veni unu omu cultu se califice pe notariatu in publicitate cu atátu usiorintia si se'lu inculpe de a fi falsificatoru de acte publice. Nu sciu ce motive l'au potutu indemná la acésta fapta, dar se pare a nu fi alta, decátu o rea vointia, séu unu scopu intr'adeveru neloiálu de a aflá nu sciu ce nodu in papura.

Din tóte aceste espuse pana aci asia credu, cá se va putea convinge ori-cine, cumcá culp'a ce o pune d. T. in spatele notariatulu este lipsita de ori-ce temeiu; si cumcá acésta inculpare me vedu silitu a o respinge si a o decliná dela mine cá autorulu acelu processu verbale, intorcându-o fratiescu d-lui A. T.

Cátra finea reflexiuniloru sale d. A. T. isi mai aduce aminte, nu sciu cu ce scopu, si de propunerea mea fácia de reinvierea fóiiei „Transilvani'a.“

Dice asia:

„Pe de alta parte propunerea asemenea de sine

statátóre a unui domnu dela més'a verde (sic) nepreconsultata (?) de comitetu adusa directu in adunarea generala (?) in meritulu reinvierei fóiiei Asociatiunei, nici nus'a mai datu comissiunei de propuneri, ci s'a primitu — en bloc.

Adeca d. T: face inputarea:

1. Cá acésta propunere s'a adusu directe in adunarea generala.

2. Cumcá acésta propunere a fostu nepreconsultata de comitetu.

3. Nici nu s'a mai datu comissiunei de propuneri.

4. Cá s'a primitu en bloc.

Ad 1. Asupra propunerei despre invierea fóiiei Asociatiunei am inceputu a cugetá de atunci, de candu acésta s'a sistatu. Asupra acesteia am conferitu cu mai multi barbati de ai nostri de dincóce si de dincolo, si in urma am venit la convingere, cá ar fi bine se reinvie acea fóia. Pentrucá comitetulu se póta cugetá asupra ei, i'am inpartasit'o destulu de timpuriu, i'am tramis'o inca din Constanti'a cu diece dile inainte de adunare, dupa cum se póte convinge ori si cine din numerulu si datulu presentarei acelei propuneri. Din aceste se vede, cá d. A. T. sustíne unu mare neadeveru.

ad 2. Daca comitetulu s'a preconsultatu asupra acestei propuneri séu nu s'a preconsultatu, este tréb'a lui, pe mine nu me privescu. Eu i'am inaintat'o destulu de timpuriu, cátu se o póta luá la pertractare. Altcum chiaru si daca nu o preconsulta comitetulu, nu erá nici o scadere, pentrucá edarea fóiiei Asociatiunei nu s'a decisu acum pentru prim'a óra, prin urmare nu erá o creatiune noua. Dar chiaru se fia asia, parerea comitetulu nu este datátória de tonu, de órece adunarea generala este suverana, este preste comitetu si preste comissiunile ce se alegu din sinulu ei. Nepreconsultarea unei propuneri in comitetu nu se póte luá nici odata cá o pedeca, pentrucá adunarea generala se nu póta luá hotariri definitive asupra ei. Dar eu sum de credintia, cumcá comitetulu a pertractatu si acésta propunere cá si altele, si cá prin urmare d. A. T. n'are nici aici dreptate.

ad 3. Dice d. T. cá nice nu s'a datu la comissiunea de propuneri. Avendu eu mare interessu cá propunerea mea se se primésca, mi-am esprimatu dorinti'a inainte de alegerea comissiuniloru la mai multe persóne, intre cari si cátra d. T. cá voiescu a intrá in comissiunea de propuneri, cá acolo se am ocasiune a potea motivá propunerea mea mai pe largu, ceea ce in adveru am si facutu. Dar cá se probediu acésta miu bine, citediu la acestu locu respectivulu punctu din processulu verbalu.*)

„XXIII comissiunea pentru propuneri continuandu'si raportulu, referédia asupra propunerei lui Dr. Alessi de sub Nr. 107 de a se reinviá fói'a Asociatiunei „Transilvani'a“ cá organu alu Asociatiunei in loculu Analeloru. Comissiunea recomanda primirea acestei propuneri si anume este de parere, cá „Transilvani'a“ se reapara in marime de câte o cóla unu numeru la jumtate de luna, adeca 24 cóle, pentru membrii cu pretiu moderatu.“

„ad XXIII. Adunarea primescu etc.“ De aci se vede, cumcá acésta este altu neadeveru ce d. T. vine a'lu sustínea.

ad 4. Domnulu T: dice, cá s'a prinitu „en bloc.“ Póte-se cá d. T. se fi si uitatu despre desbaterea asupra acestei propuneri? Póte-se fi uitatu numele combatantiloru din acea discussiune? Eu nu credu acésta. Apoi o propunere ce se face in adunare publica, asupra careia se debate si se votédia, asia credu cá nime nu póte dice a se fi primitu „en bloc.“ Éta dar, cá d. A. T. sustíne si aici unu neadeveru.

Din tóte acestea credu, cumcá ori-cine, orice omu lipsitu de patima se va fi convinsu, cá incriminarile ce le trantescu d. A. T. in capulu meu, nu sciu cu ce scopu, sunt lipsite de temeiu, sunt in adevéru neesacte si nedrepte, si cumcá prin acésta isi contradice singuru la cele ce le-a afirmatu in Nr. 100 la p. 398 col. III. a „Tel. rom.“ unde dice, cumcá datorinti'a principala a unui publicistu onestu este de a informá exactu publiculu despre lucrurile si inpregiurarile de cari tractédia.

Terminandu aceste reflexiuni, ar fi rëndulu meu se facu o analiza critica mai fundamentale asupra afirmariloru mai susu citate, se cautu dupa motivele ce au potutu indemná pe d. A. T. la aceste afirmatiuni atátu de neesacte, inse pentru asta-data voiescu a tacea, spe-randu cumcá singuru d. T. va recunósce, cumcá m'a inculpatu pe nedreptulu si fara temeiu, atribuiu'mi fapte neadeverate. Nu o facu acésta, cu deosebire din acelu motivu, pentrucá sciu, cumcá prin aceste nu se face nici-unu servitiu causei, nu se ajuta intru nimic'a prosperarea Asociatiunei, care nu se multiamescu cu frase pompóse, nici cu ascurari platonice, nici cu declamatiuni infrumsetiate si bombastice, nici cu polemii fara scopu, ci numai cu fapte.

Primescu d-le redac. ascurarea deosebitei mele consideratiuni cu profunda stima.

Dr. A. P. Alessi.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) Teodoru Rece, in numele seu cá consorte, si alu fililoru sei mititei: Helen'a, Victori'a, Joanu, Augustin'a si Emilu, alu soarei sale resp. mam'a repausatei, Julian'a Ludasi, veduva dupa Joanu Grauru fostu protopopu gr. cath. in tractulu M. Ludosiului, si alu fratiloru repausatei: Joanu si Paulu Grauru, cu femeile loru Helen'a si Mari'a si alu toturoru rudeniiloru, cu ánima franta

*) Vedi „Telegr. rom.“ Nr. 114 p. 454 col. II.

de dorere anuncia, că prea iubit'a sa consorta, respective mama sincera, fiica si sora buna,

Ann'a Rece nascuta Grauru,

dupa unu morbu scurtu a incetatu din viétia in 5 Decembre st. n. in etate de 30 de ani si a fericitiei casatorie de 9 ani si 5 luni.

Osamentele repausatei s'au astrucatu in cimiteriulu comunu din Muresiu Ludosiu in 7 Decembre st. n. la 1 óra dupa amiedia-di.

M. Ludosiu, 5 Decembre 1880.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

— Dela Solnocu din Ungari'a veni scirea, că domnulu Juliu Bardossi inspectoru reg. scolaru cu soçi'a sa Irina n. Nistoru, isi perdura pe scump'a ddloru fiica Otilia, in etate de 6 ani si 2 luni, prin pericolosulu morbu de scarlatu.

— (Principele mostenitoriu in Maramuresiu.) Daca printiulu Rudolf — scrie „Egyetértés” — n'avù norocu la venatórea de ursi in Marmuresiu, apoi diu'a din urma totusi 'i oferi o placere. Printiulu a doritu se védia done parechi tinere din poporu, in costumu nationalu. I s'au prezentatu o parechia de Ruteni si una de Romani. Cea de Ruteni nu facù vr'unu efectu mai deosebitu, cu atátu mai multu inse atrase atentiunea printiului si a suitei sale parechi'a romanésca; ju-nele de 23 de ani Jón Codru si jun'a de 18 ani, Anita Ovrinu. Soçi'a pretorului din Sigetulu Marmatiei a procuratu fetei romane unu costumu frumosu, care ia mai potentiatu frumuseti'a. Perulu bogatu negru cá pan'a corbului, ochii rapitori negri, genele si sprincenele negre si in fine, dintii albi, cá zapada, buzele purpurii, gátulu albu, talia svelta, au fostu de ajunsu, cá privirea tuturor se remana atintita numai asupra acestei fiintie, care in costumulu alesu, catrintia lata de matase négra, unu sialu de matase albastra, florile din peru s. a. erá o frumusetie ideala. Nu mai puçinu de cátu o óra si jumetate a admiratu societatea pe frumós'a féta romana, care a fostu indata si fotografata. Se mai dice, că Alteti'a Sa principele Rudolf ar fi doritu se-o audia si cantandu, inse ea, prea emotionata, nu potù implini cererea acésta.*)

(Telegrafulu din Buc.)

— (Asociatiunea transilvana.) Dupa adunarea generala dela Turd'a, comitetulu Asociatiunei a tinutu pâna acuma cinci siedintie bine cercetate, din care nici-una nu a fostu mai scurta cá de trei óre. Intre afacerile curente, câteva afaceri de interesu comunu si nicidecum usióre de regulatu, detersa ocaziune la discussiuni lungi. Asia de ex. multiplicele mesuri care trebue se se ia de pe acum relative la espositiune, facu grija mare. Decisiunea adunarei generale de a se ridica odata, dupa 16 ani, monumentulu lui Andreiu Murasiannu, este in periculu de a nu se potea executa la terminu, din lips'a unei sume corespundetorie. Cei mai multi adeca sunt de opiniune, că cu 5—600 florini nici se pronuntiamu cuventulu „monumentu”, la care sum'a minima ce s'ar cere, ar fi 2000 fl. Taxele dela membrii Asociatiunei intra cu atátu mai anevoia, cu cátu cererile nenumeratiloru tineri dela scóla si dela profesiuni pentru ajutorie se inmultiescu pe fiacare anu. Pentru literatura nu se póte face mai nimicu. Scurtu, precum observaseramu si altadata: se fia venitulu cátu este capitalulu si nici in acelu casu nu s'ar coperi nici a diecea parte din lipsele cerute neaparatu pentru inaintarea in cultura. Daca nu intra taxele dela membrii, comitetulu póte se ajunga prea usioru in perplexitatea de a se intreba: Pentru cine se se publice fói'a „Transilvani'a” dela 1 Ianuariu inainte. Daca nu voimu se facemu noi nimicu pentru cultur'a si literatur'a nóstra, nu cumva strainii se ne aduca mur'a in gura? Vreo 5—6 despartimente isi facu datorita, celalalte pare că nici nu aru exista. Publicandu-se processele verbali indata in primii numeri ai „Transilvaniei”, se va cunósce care cátu a facutu.

— (Se apropia conscriptiunea poporului.) Ne tinemu de datorintia a mai trage si asta-data atentiunea publica asupra numeraturii ce se va incepe in Ianuariu pe terminulu de 12 óre din nópte, in cátu de ex. cei ce se voru nasce séu voru repausá dupa acea óra din 31 Dec. spre 1 Ianuariu, nu se voru mai numerá. Cu alta oca-

*) Reproduseramu si noi acésta scire, care cerculédia din „Egyetértés” in multime de diarie; amu presupusu că trebue se fia adeverata, daca o publica despre o romancutia diariele ungueresci. Dara câte mii de acestea, adeverate frumósietie romanesci! Red. Obs.

siune noi amu reflectatu la mai multe neregularitati, abusuri si chiaru misieli care se potu comite prin numerarea poporului mai virtosu in tieri cu multe limbi si cu multe confessiuni si mai alesu unde domnesce fanaticismulu si egoismulu nationale, unde se face propaganda inadinsu spre a falsificá cifrele, de unde apoi si resulta acelea mari diferente intre cifrele statistice oficióse si intre cele din siematismele clerurilor. S'a dispusu cá se se intrebe fia-cine, câte limbi vorbesce si care'i este limb'a materna. Sunt destule familii unde barbatulu si femeia au aceea si limba materna, o si vorbescu intre sine regulatu; din intemplanse inse pruncutii dela 2 pâna la 5—6 ani vorbescu — in urmarea unui abusu fórté periculosu si condamnable, numai limb'a doicei (bonei), ori a servitórei, séu a gubernantei, tîneti minte, că acei prunci voru figurá la alta nationalitate, éra nu la a parintiloru. Asia se faceau odinóira ienicerii la turci, se recrutau din baieti rapiti dela crestini cu sutele si cu miile, se taiu inpregiuru si se infundau in scólele si casarmele turcesci. (A se vedea Oradea, o parte din comitatulu Selagiu, Satmaru, Marmati'a, Bucovin'a, Clusiu (cetatea), Secuimea, inca si multe familii din Brasiovu etc.) Amu ajunsu, că chiaru si unii romani fruntasi se faca propaganda in sensulu vechiului institutu de ieniceri.

— (Diphtheris) éra au inceputu se omóre in Clusiu, séu precum se pare, acea bóla spurcata nu mai continua cu omorulu. Paziti-ve pruncii mari si pe cei mici.

— (Versatulu negru) contagiosu cá cium'a, inca totu nu a incetatu la Brasiovu. S'au luatu cele mai aspre mesuri, inse prea preste mesura tardiu. Apoi se te mai miri de bietii sateni prosti si fatalisti.

Brasiovulu a inceputu se se de dea minunatu de bine intru a imitá pe orasiile ungueresci. Dupa „Sieb. d. Tgblatt” budgetulu seu comunale se inchiaie cu unu deficitu ce se póte dice colossalu pentru 28 mii de suflete, adeca preste 36 mii florini. Acelasi diariu reflectá si la defraudari gróse de ale unoru functionari de mai inainte.

— (Consemnarea) ofertelor contribuite in vicariatulu Silvaniei — in favórea fondului pentru gimnasiulu romanu proiectatu in Siomcut'a-mare, si pentru ajutoriulu scólei romane din Gilau — transpuse prin subsemnatulu d-lui Dr. Aureliu Isacu advocatu in Clusiu. Alimpiu Barboloviciu vicariulu Silvaniei 2 fl., Petru Aciu parochu in Ceheiu 1 fl., Gavrilu Vajda parochu in Bobot'a 2 fl., Alesandru Vicasiu preotu in Starciu 1 fl., Basiliu Marinasiu preotu in Pri'a 1 fl., Vasiliu Popu notariu in Banisioru 1 fl., Florianu Epure docente in Peceiu 50 cr., Simeonu Bocsi'a parochu si archidiaconu in Caticlulu-rom. 1 fl., Demetriu Popu parochu in Halmajdu 1 fl., Demetriu Moisi parochu in Drighiu 1 fl., Vasiliu Muresianu parochu in Giunelcisiu 1 fl., Joanu Coaciu parochu in Jaazu 1 fl., Joanu Catona parochu in Valcaulu-romanu 1 fl., Demetriu Barnuti notariu in Halmasdu 2 fl., Petru Codeusu preotu in Fúzesiu 30 cr., Teodoru Fortisiu preotu in Peceiu 50 cr. Sum'a totala 18 fl. 30.

Simleulu Silvaniei, 27/11 1880.

Alimpiu Barboloviciu,
vicariulu Silvaniei si colectante.

— (Fetele nóstre si viitoriulu loru) este titulata o carte nemtiésca, autorulu Carolu Weiss, s'a tradusu si in ungueresce. Cei cari o au cetitu, o lauda multu. Costa 80 cr. Câte de acestea, dara unde le este folosulu practicú in acésta epoca, in care coruptiunea si nerusinarea isi bate jocu de tóte virtutile femeiesci, cerendu mereu „emanciparea” femeiei, sub care inse ei intielegu robirea femeiei. Romani, aparati-ve ficele, cá si lumin'a ochiloru, de civilisatiunea falsa, minciunósa, si daca nu ve pricepeti a le da crescere demna de mame nobilu simtitórie, adeverate christiane, mai bine le lasati in vechi'a simplicitate. Aveti ochi ageri asupra loru.

— (ABCdariu magiaru-romanu) pentru scólele poporale romane, partea I, editiunea II de Nicolau Putnoki, Sibiu 1881 tipogr. archidiecezana legatu 20 cr.

Manuducere la ABCdariu séu tractarea limbei magiare in scólele poporale romane 6 cr.

Acestu ABCdariu prin decisiunea consistoriului archidiecezanu din 27 Juniu 1880 Nr. 1868 si a consistoriului Aradului din 18 Septembrie 1880 Nr. 2345, este admisu cá manualu in scólele poporale

gr. or. romane din archidieceza Transilvaniei si dieces'a Aradului.

Editiunea a II s'a schimbatu numai din punctu de vedere metodicu. Cartea se inparte: 1, cetirea scriindu. 2, deprinderi de traducere; obiectulu acestora este: cas'a parintiésca, internulu casei, curtea, gradin'a, satulu, scóla si internulu, obiecte de invetiamentu, ocupatiunea diferitiloru maestri, trupulu omului si partile trupului etc. Partea a trei'a coprinde poesii mici si usióre.

Manuducerea coprinde principii neaparatu de lipsa pentru invetiatori, la propunerea limbei magiare.

ABCdariulu e dupa planulu de invetiamentu alu inaltului ministeriu de culte intocmitu, si metodulu asia de usioru, in cátu si invetiatori cari nu sunt inca destulu exercitati in limb'a magiara, ilu potu folosi cu successu.

— (Calendariulu sateanului romanu) pe anulu ordinariu 1881 urmatu de cartea III din „bibliotec'a sateanului romanu”, a esitu de sub tipariu si coprinde urmatórele materii interesante: I. Partea calendaristica: Date cronologice pe anulu 1881, serbatorile si alte dile schimbatóre, celea patru anu-timpuri, intunecimi in sóre si luna, ajunurile (posturile) preste anu, cometulu reginte alu acestui anu, genealogi'a, tergurile de tiéra, insemnarea acestora s'a reveditu si indreptatu pe bas'a datelor mai noue consemnate la ministeriulu de agricultura, industria si comerciulu r. m. Datele curente dupa calend. nou gregorianu, sántii si serbatorile bisericeii resaritene si apusene, fazele lunei si schimbarile timpului, semne de timpu, terminele resaririi si apunerei sórelui in diverse restimpuri ale fia-carei lune s. a., in urma anuntiuri literarie, de cari e plina si invelitória acestui calendariu; afara de aceea s'a adaosu la partea calendaristica si papiru albu pentru insemnarea unoru agende de casa. II. Partea de cetitu: „Ce e romanu?” poesia de J. Clintocu, „Starea poporului romanu si mijlócele inbuunatirii aceleia” prelegere publica de M. Toma, „Copil'a romana” poesia de Jos. Vulcanu, „Nunt'a Dochitiei” noveleta de V. R. Buticescu, „Mariór'a” poesia de D. Bolintinénu, „Economulu trebue se si cunósca pamentulu bine”, d. Economulu, „Pastoriulu din Basarabi'a” poesia de C. C. Plesioianu, „Gai'a” studiu din ornitologi'a poporala rom. de S. Fl. Marianu, „Seraci'a, fericitia si munc'a” de G. Sionu, „Cinstea domnésca — inpartita de * Stanu Venatoriulu” — intemplanse din betrani — poesia de P. Dulfu, „Invetiatur'a” de C. Troteanu. Risete si zimbete: „Laudele apei” cantate de unu beuturu de vinu (poesia), „Betivulu resplatoriu”, — „Se vorbia de unu betivu bine-conservatu”, — „Detori'a barbatésca”, — poesia, — „Se judecá unu processu de despartire”, — „Taceti!” — poesia. Pretiulu unui esemplariu e 30 cr. v. a. (75 bani de Romani'a) — Totu alu cincilea esemplariu se dá gratis; si asia 5 esemplarie se vendu cu 1 fl. 20 cr., 10 esemplare cu 2 fl. 40 cr., 50 esemplare cu 12 fl. v. a. A se adressá la redactiunea acestui jurnalulu in Gherl'a (Szamosujvár.)

— „Amiculu familiei” jurnalulu socialu beletristicu si literariu. Apare in fia-care septemana odata — Dominec'a. Pretiulu de prenumeratiune pe 1 anu 5 fl., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr., pe 1/4 anu 1 fl. 25 cr., pentru Romani'a si tierile latine pe unu anu 13 franci — lei noi. Abonantii pe anulu intregu primescu cá premiu portretulu distinsului filologu si istoricu romanu Timoteiu Cipariu — avendu de a solvi numai 30 cr. in pretiulu pacuterei si a cartei de transportu. Proprietariu, redactoru si editoru: N. F. Negrutiu. Gherl'a. Imprimari'a „Georgiu Lazaru.” 1880.

— (Indreptare.) Nr. 95 alu „Observatorulu” pag. sirulu 26 in locu de: „acusatorii” se se cetesca „acusatii”.

Triumfu??

(Urmare si fine.)

Advocatu J. Preda: Eu am urmaritu cu cea mai mare atentiune intregu decursulu pertractarii, dar n'am aflatu nici unu momentu adusu la valóre pentru a justifica apeararea clientului meu. Representantulu acusei a constatatu numai atátu, că redactorulu ar fi primitu intr'adeveru spre publicare aceste corespondentie. Daca acésta este dejá o fapta criminala, nu mai potemu discuta in diarie nici unu obiectu. Redactorulu numai atunci este responsabilu, daca nu póte sau nu vrea se spuna cine e auctorulu sau daca insusi face observari redactionale, cari pentru sine privite sunt vatematóre. Dar si in acelu casu numai atunci, daca corespondentia de sine privita contine vatemari. A cunósce relatiunile intre autori si intre aceleasi persóne, in contra carora se indreptédia corespondentia, nu se póte pretinde dela

cu privire la punerea intrebarilor se respinge din motive principale.

Deci se predau juratilor intrebarile compuse si cetite de presedintele tribunalului.

Juratii se retragu, si dupa o consultare de 1/2 ora presedintele juratilor, profesorul Heinrich Herberth enuncia verdictul juratilor: „Pe onorea mea! inaintea lui Ddieu si a omenilor vestescu verdictul juratilor: „la intrebarea 1 si 4 juratii in unanimitate au raspunsu cu „da“, la intrebarea 5, toti juratii au raspunsu in unanimitate cu „nu“, era la intrebarea 3, si 6 doi jurati au raspunsu cu „da“ era 10 jurati cu „nu.“

Presedintele tribunalului deci anuntia cumca in-criminatii parochulu Joach. Munteanu si Nic. Cristea, redactorulu „Telegr. rom.“ prin verdictulu juratilor si adeca 10 contra 2 voturi se declara de nevinovati.

Acesta este istoria si acesta a fostu decursulu pertractarei processulu meu de pressa contra numitilor doi domni inceputu la 8 ore dem. si terminatu la 5 si 1/2 ore ser'a la 28 Octobru 1880.

Multu onorate d-le redactoru! Daca m'am folositu prea multu de ospitalitatea organulu ce redigi si pote am ostenitu prea indelungatu pacientia onoratulu publicu cetitoriu; o am facutu acesta, pentru ca se dau o icona chiaru adeverata si fidela a acestui processu silitu si unicu in felulu seu. Nu m'am feritu nici de reproducerea adeveratulu continutu alu pledarilor aparatorilor celorl incusati dd. Dr. Fökl si de Preda, pentru-ca am crediutu ca si aceste sunt forte instructive pentru lectorulu nepreocupatu.

Onorea, reputatiunea mea si numele meu — dupa convingerea si simtiulu meu de onore — fura atacate si vetamare publice de unu preotu si de „Tel. rom.“ prin redactorulu lui respundietoriu d-lu N. Cristea, prin scornituri si schimonosituri de fapte si de cuvinte.

Toti martorii, atatu inaintea judelui de instructiune, catu si inaintea tribunalulu juratilor, au constatau scorniturile si schimonositurile parochulu Joach. Munteanu, ba in acele din urma le-a recunoscutu si acesta scusandu-se inaintea juratilor cu tineretiele, neesperientia lui, necunoscerea urmarilor faptelor lui si inplorandu gratia aceluor jurati. Armele de cari s'au folositu aparatorii dd. Fökl si Preda au fostu — pučinu disu — necorecte. Juratii au recunoscutu toti adeverulu acusei mele, doi din ei au recunoscutu si delictulu vetamarei de onore, era 10 au fostu de contrara convingere si asia inculpatii s'au acquitatu. Precum am disu la inceputu, asia facu si acum: dela verdictulu majoritatiei juratilor, apelediu la verdictulu opiniunei publice. Eu inse, carele n'am cautatu alt'a, fara numai constatarea neadeverulu celorl scrise de parochulu J. Munteanu si publicate de d-lu N. Cristea in „Telegr. rom.“, sum satisfacutu si cu rezultatulu acestei pertractari, si regretu numai ca acestu resultatulu nu l'am potutu obtinea pe alta cale.

Dar

Triumfu?

Da! Triumfu? „Telegr. rom.“ cu aderintii lui si cu corespondentele seu J. Munteanu triumfedia. Cum?

Eta ce scrie despre acesta toi'a locala „Hermannstädter Zeitung“ din 2 Novembre 1880 Nr. 256.

„Telegr. rom.“ se geredia si scrie ca si candu juratii prin aceea, ca au acquitatu pe cei 2 incusati ar fi condamnatu pe acusatoru. Acesta este o ratacire.“

„Telegr. rom.“ deduce asia: De orece acusatii nu sunt vinovati, e vinovatu acusatorulu, si juratii pe elu l'au condamnatu.“.....

„Daca juratii mesura cu alta mesura de cum o face acesta simtiulu celu vetamatu alu acusatorulu, de acolo nici de cum nu urmédia, ca atacurile vetamatorulu sunt aprobate.“

„Multe sunt nepunibile, dar pentru aceea ele to-

tusi remanu neoneste si contrarie totoruru reguleloru buneloru moravuri.“

„Prin aceea ca juratii au enunciatu „nevinovati“, inca n'au declarat, ca atacurile pe cari s'a basatu acusa, si cari „Telegr. rom.“ le-a divulgatu, sunt oneste si conforme reguleloru buneloru moravuri.“

„Eruptiunile si intréga tñut'a a „Telegrafulu rom.“ caracterisedia positiunea de partida si de resbunare.“

O alta foia vienesa „Morgen-Post“ Nr. 306 descriindu pertractarea acestui processu, inchiaie cu urmatorele :

„Processulu s'a finitu cu unu „nevinovati.“ Publiculu a remasu forte surprinsu, de orece ppresbiterulu Hannia, e unu barbatu de stima si reputatiune generala, pana candu atacatoriulu lui, preotulu Munteanu de curendu fu condamnatu la arestu pentru batai de carciuma. Trebuie se fia ceva putredu in statulu Denemarcei, daca unu organu oficialu alu unei archiepii, se incumeta a calumniá pe cei mai inalti dignatari ai ei, si“.....

Daca „Telegr. rom.“ e mandru de acestu „triumfu“, apoi se'si aprovisionedie bine arsenalulu si se caute — precum si cauta — asi exercitá barbatesce „mestesiugulu“ de a arunca din greu cu tina; se primésca intre colaboratorii si corespondentii sei pe toti „Muntenii“ ca se aiba fericirea de a mai serba de multe-ori asemenea „triumfuri.“

J. Hannia.

Preturile cerealelor si altoru obiecte de traiu au fostu la

7 Decembre st. n. in Sibiu:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Grâu, Secara, Papusioiu, Ordiu, Ovesu, Cartofi, Mazare, Linte, Fasole, Lardu (slanina), Untura (unsore topita), Carne de vita, Oua 10 de.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a in 6 Decembre st. n.

Table with 3 columns: Item name, Vien'a price, Pest'a price. Items include Rent'a de auru, Obligatiuni de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalu ung., Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire, etc.

Pentru cei ce patimescu de pieptu si plumani.

Wilhelm's Alpopu de plante Schneeberg

alu lui Franciscu Wilhelm, farmacistu in Neunkirchen (Austria de josu.)

In decursu de 25 ani s'au probatu a fi de cea mai mare fortia vindecatoare si usuratoré pentru morburile organeloru de respiratiune, pentru catarele gutlejulu si alu bronchielor, tuse spasmodica, ragusieia, multe alte suferintie ale gutulu si ale plumanilor.

Forte de recomandat este acestu sucu ca preservativu pe tempuri negurose si aspre.

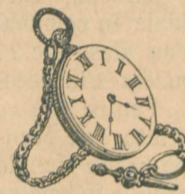
Fiindu de unu gustu placutu, elu este folositoru pentru copii si o necessitate pentru omenii cari suferé de plumani; era pentru cantareti si oratori in contra voci inlinate, seu chiaru in contra ragusielei, elu este un mijlocu nedispensabilu. — Numerose ateste probosa cele afirmate mai susu.

Se afla de vendiare in sticle a 1 fl. 25 cr. in Sibiu la d-nii Fried. Thallmayer si I. B. Misselbacher sen.

Onoratu publicu se era totudeauna specialu Wilhelm's Alpopu de plante Schneeberg, fiindu-ca acesta se produce singuru numai de mine, si de orece fabricatele puse la vendiare subt firm'a Iulius Bittner Alpopu de plante Schneeberg, sunt nisce imitatiuni nedemne, asupra caroru atragu deosebit'a atentiune a publiculu cumperatoriu. (2) 24-25

(41)

14-24

Numai odata

se ofere ocaziune asia de favorabila, de a procura unu orologiu escelentu, cu jumetate pretiulu.

DESFACERE grandioasa.

Raporturile politice, care s'au ivitu in intregu continentulu Europei, n'au lasatu neatinsa si Elvetia. Consecentia a fostu emigrarea lucratorilor in masse, care a periclitatu existenta fabricelor. Si fabrica reprezentata de noi, care e cea dintai si cea mai insemnata fabrica de orologe, a inchis de o cam data fabricarea sa, incredintandu-ne pe noi cu vendierea fabricatorulu sale. Aceste asia numitele orologe-de-buzunariu-Washington, sunt cele mai bune de pe lume, sunt forte elegante gravurate si infrumusetate si lucrate dupa sistem'a americana. Tote orologe sunt repassate (esaminate) pe secunda si garantatu pentru fiacare 5 ani.

Ca dovada a garantiei sigure si a soliditatii celei mai severe, ne obligamu prin ac sta in publicu, ca suntemu gata a reprimi si schimba fiacare orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu, fara cheie de intorsu la tora, cu mantela de cristalu, regulate cu acuratetia estrordinara pe secunda; afara de acesta aurite prin electrogalvanismu non, dinpreuna cu lantiu si medalionu etc., pretiulu de mai inainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu. 1000 ancore esemplarie de lucsu din nicol-argintu, pe 15 rubinuri cu cadranuri in emailu, aretatoru de secunde, sticla lata de cristalu, mai inainte cu fl. 21, acum numai fl. 7.25 de unulu. Tote repassate pe secunda.

1000 orologe cilindre infrumusetate in capsula de nicol-argintu, cu sticla lata de cristalu, pe 8 rubinuri forte finu repassate, dinpreuna cu lantiu, medalionu si cutie de catifea, mai inainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.

1000 orologe ancore de argintu veritabilu de 13 loti, probatu de oficiulu monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afara de acesta aurite prin electricitate, forte finu regulate. Orologele au costatu mai inainte fl. 27 acum numai fl. 11.10 unulu.

1000 orologe remontoire-Washington de buzunariu, din argintu greu si veritabilu de 13 loti, probatu la oficiulu c. r. de punciare, pe langa garantia severa, repa-sate pe secunda, cu mecanismu de nicol asia, incatu orologele aceste n'au nici candu lipsa de reparatura. Orologele aceste au costatu mai inainte fl. 35 si astadi se capeta cu pretiulu fabulosu de estinu numai cu fl. 16. Afara de acesta langa fiacare orologiu se da gratuitu unu lantiu, medalion si cutie de catifea.

1000 orologe pentru domne, de auru veritabilu, cu 10 rubinuri, mai inainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoire de auru veritabilu pentru domni sau domne, mai inainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orologe de parete cu incuadratura de emailulu celu mai finu si cu mecanismu de sunatu, mai inainte cu 6 acum cu fl. 3.75 unulu repassatu.

650 orologe desteptatore, cu aparatu de larma, forte finu regulate, aplicabile si ca orologe pe masa de scrisu, mai inainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru forte finu de sculptura in casulii inalte gotice de lemnu, de intorsu in fiacare a opt'a di, regulate finu pe secunda, forte frumoase si imposante; de ore-ce unu astfelu de orologiu si in 20 de ani mai are pretiu indoitu, se nu lipsesca astfelu de orologiu din nici o familia, mai cu sama pentru ca astfelu de piesa de cabinetu este decoru in fiacare locuinta. Orologele aceste costau mai inainte fl. 35, acum numai fabulosulu pretiu esceptionalulu de estinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cine-va orologe pendule, are se adauge si o arvuna.

Adress'a :

Desfacere de orologe

Fabriciei de orologe Fromm. Vien'a, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Editoru si redactorulu responsabilu : G. Baritiu. Tipariulu lui W. Krafft.

Auditi, vedeti si mirati-ve!

Marfurile de argintu Britania, primate dela o massa concursuala a unei mari Fabricie de argintu Britania, devenite falita, se dau cu ori ce pretiu, sau mai bine disu gratuitu.

Trimitiendu fl. 7. — in bani gata sau cu rambursa ori cine primesce urmatorele 50 obiecte cu a patra parte din valoarea reala, si adeca :

- Bucati 6 Cutite de masa escelente, manunchiu de argintu Britania, cu cutitari adeverat englesesci
6 Furcutie de cele mai fine, argintu Britania, dintr'o bucata.
6 Linguri de mancare de argintu Britania, grele si massive.
12 Linguritie de cafea de argintu Britania, de cea mai buna calitate.
6 sustiitore de cutite de argintu Britania, de cea mai buna calitate.
1 lingura mare de lapte de argintu Britania, massiva
1 lingura mare de supa de argintu Britania, grea.
9 Tave de presentatu, eiselate forte finu.
2 sfesnice de masa de salonu Britania pline de efectu.
1 corfa de pane massiva de argintu Britania.

Tote 50 obiecte au costatu mai inainte 25 floreni si costa acum numai floreni 7.

Tote 50 obiecte sunt fabricate din celu mai finu si celu mai solidu argintu Britania, care este uniculu metalu ce ce esista pe lume, care in veci remane albu si nu se pote deosebi de argintulu adeveratu nici dupa o folosire de 30 ani; pentru acesta garantedia.

Afara de aceste mai sunt :

- 18 cutite, furcutie si linguri de argintu Britania, cate 6 bucati tote 18 la oalta fl. 3.75.
6 linguri mici de cafea de argintu Britania, mai inainte cu fl. 3.— acum numai cu fl. —.50
1 lingura de supa " " " " " " " " 3.— " " " " 1.—
1 lingura de lapte " " " " " " " " 1.50 " " " " —.50
6 tave " " " " " " " " 5.— " " " " 1.50
6 sustiitore de cutite " " " " " " " " 4.50 " " " " 1.50
1 cutiea de zacheru " " " " " " " " 4.— " " " " 1.20
1 pareche sfesnice mai mari de " " " " " " " " 2.— si fl. 3.—
1 clopotielu de masa de argintu Britania mai inainte cu fl. 4.— acum numai cu fl. 1.60
1 paharu de oua " " " " " " " " —.60 " " " " —.30
1 pipernitia si salacitua " " " " " " " " 2.50 " " " " —.75
1 Carafine pentru otietu si uleiu, de argintu Britania mai numai fl. 3.50 si fl. 4.50
1 uncaita de focu grea de pusu pe masa, mai inainte fl. 3.— acum numai cu fl. —.95.

Cane de cafea si tea a fl. 2, 2.50, 3, 4; clesce de zacheru a cr. 35, 50, 80, fl. 1; cutii de zacheru a cr. 25, 40, 75, 90, fl. 1; carafine de otietu si uleiu a fl. 2, 4; cutii de untu a cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.— inca si alti articuli nenumarati.

Ca dovada, ca annunciulu meu

nu este insielatoria,

(40) 14-24

me deobligu prin acesta in publicu, daca marfa nu convine, a o rentorce: fara nici o greutate. Indreptu la epistolele de multiamita ce mi-au venitu, si pe cari imi voiu permite ale publica successivu. — Cine dorese deci a primi pe banii sei o marfa buna si solida si nu lapedatura, se se adressedie numai catra

A. Fraiss,

Vien'a, Rothenthurmstrasse 9, vis-a-vis de palatulu archiepiscopescu.